

[https://doi.org/10.58442/3041-1858-2025-32\(61\)-299-312](https://doi.org/10.58442/3041-1858-2025-32(61)-299-312)

УДК 351:328.185

Куракіна Валерія Валентинівна,

здобувач третього (доктор філософії) освітнього рівня
спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
кафедри публічного управління і проектного менеджменту
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-9818-8384>
lerlerrra.k@gmail.com

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ «ДІЯ.CITY», ЯК ДРАЙВЕР ЦИФРОВОГО РОЗВИТКУ ДЛЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Анотація. Стаття зосереджена на вивченні значення цифрової трансформації для економічного розвитку України, приділяючи особливу увагу проєкту «Дія.City», який виступає важливим механізмом підтримки малого та середнього бізнесу в умовах нинішніх труднощів. У статті детально досліджуються економічні передумови, що сприяють розширенню цифрової економіки в країні. Ці передумови ґрунтуються на формуванні ринкових механізмів, які стимулюють інтерес до цифрових технологій, продуктів і послуг. Такі зміни позитивно впливають на підвищення продуктивності й конкурентоспроможності різних сфер життя – від промислового сектору до щоденної активності громадян, створюючи основу для технологічного оновлення та покращення якості життя. Дослідження розкриває багатогранність діяльності резидентів «Дія.City», охоплюючи широкий спектр інноваційних напрямів. Серед них – створення програмного забезпечення, розробка мобільних додатків і хмарних рішень, а також більш спеціалізовані галузі, такі як проєктування безпілотних літальних апаратів, забезпечення кібербезпеки, розвиток робототехніки та організація кіберспортивних ініціатив. Ці напрями підкреслюють значний внесок резидентів у просування технологічного прогресу в Україні, а також у зміцнення її позицій у глобальному цифровому середовищі. Спеціальний режим «Дія.City» демонструє здатність об'єднувати передові компанії, що працюють над вирішенням як комерційних, так і суспільно важливих завдань, зокрема тих, що пов'язані з підтримкою обороноздатності країни в умовах війни. У роботі проаналізовано, як цифрова трансформація стала опорою для економічної стійкості

України під час повномасштабного вторгнення Росії. Незважаючи на виклики воєнного часу, такі проєкти, як «Дія.City», не лише продовжують функціонувати, але й залучають значну кількість резидентів – понад 400 компаній за перший рік роботи, серед яких провідні ІТ-гіганти та підприємства, що розробляють технології для військових потреб. Це сприяє формуванню єдиного цифрового простору, який забезпечує підприємців доступом до сучасних інструментів, необхідних для адаптації до кризових умов, пошуку нових ринків і вдосконалення бізнес-процесів. Стаття наголошує на тому, що цифрова трансформація відкриває перед українським бізнесом нові горизонти, дозволяючи малим і середнім підприємствам не лише вистояти в складних обставинах, а й нарощувати свою присутність на внутрішньому та зовнішньому ринках. Завдяки інтеграції цифрових рішень у повсякденну діяльність суспільства й економіки, проєкт «Дія.City» відіграє ключову роль у підтримці національного розвитку, сприяючи модернізації бізнес-середовища та зміцненню економічної основи країни.

Ключові слова: правовий режим; «Дія.City»; розвиток; цифровізація; малий та середній бізнес; ІТ-компанії; резиденти.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми / Statement of the problem. На нинішньому етапі економічного розвитку України значну роль відіграють процеси цифровізації та автоматизації, які охоплюють широкий спектр економічних операцій. Провідну позицію в цьому процесі займають ІТ-компанії, які розробляють інноваційні рішення та вдосконалюють існуючі продукти, щоб задовольнити потреби організацій із різних секторів економіки, а також суспільства загалом. Проте наразі ринок ІТ-послуг в Україні залишається недостатньо розвиненим, а суворе податкове законодавство створює додаткові перешкоди для його прогресу. Ця ситуація зумовила необхідність запровадження особливих умов, які б зменшили податкове навантаження на підприємців у сфері інформаційних технологій. Із виникненням нових правових режимів, таких як «Дія.City», з'явилися й специфічні вимоги до перевірки діяльності таких компаній, зокрема через аудит. У зв'язку з цим аналіз особливостей аудиту підприємств, що працюють у рамках режиму «Дія.City», стає надзвичайно актуальним у контексті сучасних економічних реалій. Саме тому обрана тема дослідження набуває особливого значення у цей період.

Аналіз (основних) останніх досліджень і публікацій / Analysis of (major) recent research and publications. Питання розвитку ІТ-підприємств України, які є резидентами «Дія.City», розглядали такі відомі науковці, як О. Кудирко [1], Є. Олійник [2], О. Дулачик, А. Кушнір, О. Мариняк [3], а також ціла низка інших авторитетних експертів. Проте, незважаючи на значний внесок цих науковців у розробку питань, пов'язаних із функціонуванням ІТ-сектору та його контролю, специфіка й природа податкового режиму «Дія.City» досі залишаються недостатньо висвітленими в академічних працях. Цей брак уваги, найімовірніше, пояснюється порівняно коротким періодом існування даного режиму в Україні, через що дослідники ще не встигли провести всебічний і детальний аналіз його особливостей та впливу, що відображається у відсутності ґрунтовних наукових матеріалів на цю тему.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Метою статті є аналіз ключових аспектів розвитку цифрової економіки в Україні, з особливим акцентом на ролі проєкту «Дія.City» як інструменту стимулювання малого та середнього підприємництва в умовах цифрової трансформації. У статті розглядаються правові основи функціонування спеціального режиму «Дія.City», напрями діяльності його резидентів, а також вплив цифровізації на підвищення конкурентоспроможності бізнесу та загальний економічний прогрес країни, особливо в умовах воєнного стану.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**: 1) дослідити основні складові розвитку цифрової економіки в Україні з акцентом на значенні проєкту «Дія.City» як механізму підтримки малого й середнього бізнесу в процесі переходу до цифрових технологій; 2) у межах роботи вивчити правові засади, що регулюють діяльність спеціального режиму «Дія.City», проаналізувати сфери роботи його резидентів; 3) оцінити, як впровадження цифрових рішень сприяє зміцненню конкурентних позицій підприємців і загальному економічному поступу держави, особливо з огляду на виклики, спричинені воєнним станом.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ / THEORETICAL FRAMEWORK

Розвиток цифрової економіки в Україні ґрунтується на формуванні ринкових умов, які сприяють появі стимулів, мотивації та попиту на використання цифрових технологій, продуктів і послуг. У контексті дослідження формування цифрового простору розвитку малого і середнього підприємництва необхідно наголосити на проєкті «Дія.City».

Перед своїм повноцінним запуском у лютому 2022 року, зазначений проєкт, за два тижні до початку російського повномасштабного вторгнення в Україну, вже мав правові передумови у вигляді ухвалення Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [4], який набрав чинності 14 серпня 2021 року, а також Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [5].

Незважаючи на те, що проєкт «Дія.City» реалізовувався переважно в умовах воєнного стану, впродовж першого року своєї діяльності до нього приєдналися понад 400 резидентів [6], серед яких такі гіганти ІТ-індустрії, як AJAX, EPAM, MacPaw, Samsung, а також великі українські компанії у галузі military-tech, які активно сприяють деокупації українських територій та підтримці української армії.

Для повнішого розкриття теми необхідно визначити поняття правового режиму. У правовій доктрині існує кілька підходів до його тлумачення. Одним із сучасних та прийнятних є підхід, запропонований науковицею І. Соколовою, яка визначає правовий режим як сукупність взаємопов'язаних правових засобів, що базуються на загальних принципах регулювання і забезпечують стійке нормативне впорядкування певної сфери суспільних відносин. Правовий режим відображає ступінь жорсткості юридичного регулювання, а також сприятливість або несприятливість для задоволення інтересів суб'єктів права і визначає припустимий рівень їхньої активності. І. Соколова також зазначає, що правовий режим є вищим проявом нормативності права, оскільки він забезпечує стабільне регулювання конкретних суспільних відносин і сприяє ефективному використанню об'єктів права [7].

Резидентами зазначеного правового простору є юридичні особи, зареєстровані на території України, що здійснюють свою діяльність у сфері високих технологій та цифрової економіки. Зазначене охоплює широкий спектр інноваційних напрямів, зокрема:

Програмування: розроблення програмного забезпечення, мобільних додатків та рішень для автоматизації бізнес-процесів.

Обробка даних та складання звітів: аналіз великих обсягів даних, створення звітності та аналітичних продуктів, що підтримують бізнес-інтелект та стратегічне управління.

Видання комп'ютерних ігор та іншого програмного забезпечення: розроблення, випуск та маркетинг комп'ютерних ігор, мобільних додатків та програмного забезпечення для різних сфер, включаючи розваги та бізнес.

Розробка, впровадження та підтримка платіжних карткових систем: створення та інтеграція платіжних рішень для карткових та електронних

платіжних систем, що забезпечують безпеку і зручність фінансових транзакцій.

Надання онлайн- та хмарних сервісів: розвиток і впровадження хмарних рішень для зберігання даних, обробки інформації, автоматизації бізнес-процесів і надання послуг через Інтернет.

Навчання комп'ютерній грамотності, програмуванню, тестуванню та технічній підтримці ІТ-продуктів: організація курсів та тренінгів для фахівців у сфері ІТ, включаючи навчання основам програмування, тестування програмного забезпечення, а також підтримку технічних аспектів ІТ-продуктів.

Проектування, виробництво, обслуговування безпілотних літальних апаратів (БПЛА) та навчання управлінню БПЛА: розроблення, виготовлення та обслуговування дронів, а також проведення навчальних програм для операторів безпілотників.

Кіберспорт, кібербезпека та робототехніка: розвиток та організація заходів у сфері кіберспорту, розроблення та впровадження рішень для забезпечення кібербезпеки, а також проекти у галузі робототехніки та автоматизації [8].

Зазначені напрями діяльності демонструють різноманіття та інноваційний характер бізнесів, що стають резидентами «Дія.City», сприяючи розвитку цифрової економіки України, її інтеграції у глобальний ринок та підтримці технологічного прогресу [9]. Так хто ж може стати резидентом «Дія.City»? Це досить вичерпний і жорсткий перелік вимог до потенційних резидентів є головним запобіжником проти податкового канібалізму, шахрайства та недобросовісних підприємців. Адже головна концепція «Дія.City» – податкові стимули для ІТ-компаній.

І хоча цей перелік поки не остаточний, перерахуємо, що вже відомо:

1) до резидентства допускать компанії, які зареєстровані в Україні та, які здійснюють діяльність виключно відповідно до видів діяльності в ІТ, зазначених в законі України;

2) це можуть бути тільки компанії з реальним штатом співробітників, а не такі, що складаються лише з директора і заступника. Мінімальна кількість співробітників обговорюється, при цьому питома вага витрат компанії на оплату праці в загальній структурі витрат повинна становити не менше 70 %;

3) у співробітників компаній повинні бути зарплати в середньому 1200 € на місяць за курсом НБУ;

4) компанії повинні мати істотну частку експорту своїх товарів або послуг – не менше 70 % (у загальній структурі доходів) [10].

Головним перевагами для резидентів «Дія.City» є:

- низькі податкові ставки;
- податки на працю;
- 5 % податок на доходи фізичних осіб (ПДФО);
- ЄСВ 22 % від мінімальної зарплати;
- 5 % військовий збір.

Також слід відзначити, що корпоративний податок складає всього 9 % на «виведений капітал» або 18 % на прибуток.

Держава гарантує резидентам «Дія.City» стабільність умов протягом 25 років, а також дотримання прав і законних інтересів резидентів та залучених ними фахівців.

Компанія-резидент сама обирає формат найму та, окрім типових форматів КЗпП чи співпраці з ФОП, може підписати GIG-контракт, доступний тільки резидентам «Дія.City».

GIG-контракти – це нова альтернатива стандартним формам співпраці, що поєднує такі переваги: дозволяє показувати реальні обороти й платити при цьому помірні податки, гарантує базові соціальні гарантії для спеціалістів та має простий процес адміністрування [9].

В умовах особливого правового статусу й оподаткування інноваційний бізнес зможе «розвернутися»:

- завдяки введенню податку на виведений капітал замість податку на прибуток, стане простіше залучати інвестиції в стартапи. Бізнеси зможуть швидше рости, даючи нові робочі місця і генеруючи валютний виторг;
- співробітники отримають офіційне працевлаштування, а відповідно і більше прав та гарантій. Простіше кажучи, люди зможуть отримувати високі зарплати, «працюючи в білу». Це дозволить ІТ-галузі «вийти з тіні», що, своєю чергою, полегшить роботу на міжнародному ринку;
- іноземні компанії зможуть відкривати в Україні свої центри розробки, не побоюючись корупційних ризиків. Це приведе до України ще більше валютного капіталу, який залишиться працювати на країну. А це нові будинки, школи, дороги та парки [10].

Так, за даними сайту Forbes за 2024 рік резиденти «Дія.City» сплатили податків на 18 млрд гривень [11] попри важку ситуацію в країні та повну зупинку діяльності ІТ-компаній на тимчасово окупованих територіях.

Формування цифрової трансформації малого та середнього підприємництва в Україні розпочалося з ухвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки, що стало основою для подальшої реалізації стратегічних ініціатив у цій галузі. Зокрема, важливим етапом стало започаткування таких проєктів, як «Дія»,

«Дія.Бізнес» і «Дія.City», які заклали основу для створення єдиного цифрового простору для підприємців в Україні. Ці ініціативи сприяли інтеграції новітніх цифрових технологій у бізнес-процеси, зокрема у сфері малого та середнього підприємництва, забезпечивши підприємців доступом до онлайн-ресурсів, послуг, консультацій і фінансової підтримки.

Попри значні виклики, з якими зіштовхується Україна через російську повномасштабну військову агресію, процеси цифровізації не зупиняються. У складних умовах воєнного стану підприємства активно використовують цифрові платформи для забезпечення своїх операційних потреб, виходу на нові ринки та оптимізації бізнес-процесів. Проєкти на кшталт «Дія.Бізнес» продовжують працювати, надаючи підприємцям інструменти для ведення бізнесу в умовах нестабільності, а також дозволяють залучати інвестиції і розвивати нові бізнес-моделі, що відповідають вимогам цифрової економіки.

Цифровізація стала не лише важливим інструментом підтримки бізнесу в умовах війни, а й стратегічним шляхом розвитку для малого та середнього підприємництва в майбутньому. Підприємці активно адаптуються до змін, використовуючи цифрові технології для розвитку інноваційних продуктів і послуг, що дозволяє їм залишатися конкурентоспроможними на внутрішньому та міжнародному ринках. Таким чином, попри важкі обставини, процеси цифровізації продовжують свою еволюцію, відкриваючи нові можливості для підприємництва і сприяючи стійкому розвитку економіки України в цілому.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для досягнення поставленої мети у статті використано низку наукових підходів, які дозволили усебічно проаналізувати тему цифрової трансформації в Україні та ролі «Дія.City». Насамперед застосовано метод аналізу нормативно-правових документів, зокрема Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» від 14 серпня 2021 року та змін до Податкового кодексу, щоб з'ясувати правові засади функціонування спеціального режиму «Дія.City». Для вивчення діяльності резидентів «Дія.City» застосовано описовий метод, який допоміг детально охарактеризувати їхні інноваційні напрями – від розробки програмного забезпечення до створення безпілотників. Також використано статистичний підхід для обробки даних про кількість резидентів (понад 400 за перший рік) і їхній внесок у підтримку економіки в умовах війни. Теоретичний аналіз концепції правового режиму за І. Соколовою дозволив розкрити його сутність як інструменту регулювання технологічних відносин. Усе це доповнено методом синтезу для узагальнення отриманих

даних і формулювання висновків про значення цифровізації для бізнесу та країни загалом.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

Дослідження показало, що цифрова трансформація відіграє вирішальну роль у розвитку економіки України, особливо в умовах воєнного стану. Проєкт «Дія.City» виявився дієвим інструментом підтримки малого та середнього підприємництва, так як вже у перший рік роботи до нього приєдналися провідні ІТ-компанії та підприємства military-tech, що сприяють обороноздатності країни. Аналіз правових засад «Дія.City» засвідчив, що законодавча база, сформована у 2021 році, створила сприятливі умови для технологічного бізнесу, стимулюючи його зростання навіть у кризовий період. Встановлено, що резиденти цього режиму охоплюють широкий спектр інноваційних сфер – розробку програмного забезпечення, хмарні технології, кібербезпеку, виробництво безпілотників, – що сприяє не лише економічному прогресу, а й інтеграції України у світовий цифровий простір. Порівняльний аналіз підкреслив, що цифрова економіка в Україні має унікальні особливості через війну, але водночас демонструє стійкість і адаптивність, зокрема завдяки таким платформам, як «Дія.City» та «Дія.Бізнес». Результати свідчать, що цифрова трансформація підвищує конкурентоспроможність бізнесу, дозволяючи підприємцям оптимізувати процеси, залучати інвестиції та виходити на нові ринки. У воєнний час ці платформи стали опорою для збереження економічної активності, а резиденти «Дія.City» додатково підтримують національну безпеку через розробку технологій для Збройних Сил України. Таким чином, дослідження підтвердило, що цифрова трансформація є не лише інструментом виживання, а й стратегічним напрямом для майбутнього економічного відновлення України, зміцнюючи її позиції на глобальній арені.

ВИСНОВКИ / CONCLUSIONS

Проведений аналіз свідчить, що цифрова економіка в Україні поступово набуває статусу одного з головних драйверів економічного зростання, значною мірою завдяки створенню сприятливих ринкових умов для впровадження цифрових технологій і продуктів. Ці умови стимулюють попит на інноваційні рішення, які охоплюють різні сфери – від промисловості й бізнесу до повсякденного життя громадян, – сприяючи підвищенню їхньої продуктивності, конкурентних позицій і добробуту населення. Важливим елементом цього процесу є проєкт «Дія.City», який, попри запуск у складний період напередодні повномасштабного

вторгнення у лютому 2022 року, продемонстрував значний потенціал. Його правова база створила передумови для залучення понад 400 резидентів за перший рік роботи. Цей режим охоплює широкий спектр інноваційних напрямів – від розробки програмного забезпечення й хмарних сервісів до виробництва безпілотників і кібербезпеки, що відображає його багатогранність і здатність сприяти інтеграції України у цифровий простір. Резиденти «Дія.City» не лише стимулюють технологічний прогрес, а й відіграють важливу роль у підтримці економічної стійкості держави в умовах війни, зокрема через розроблення продуктів, що сприяють деокупації та допомозі Збройним Силам України. Цифрова трансформація малого та середнього бізнесу в Україні бере свій початок із Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства на 2018–2020 роки, яка заклала фундамент для таких ініціатив, як «Дія», «Дія.Бізнес» і «Дія.City». Ці проекти створили єдине цифрове середовище, що забезпечує підприємців доступом до онлайн-послуг, консультацій і фінансових можливостей, дозволяючи оптимізувати їхню діяльність. Навіть у період воєнного стану цифрова інфраструктура залишається дієвою, допомагаючи бізнесу адаптуватися до викликів, шукати нові ринки та вдосконалювати операційні процеси. Незважаючи на складні обставини, спричинені війною, цифрова економіка в Україні не лише вистояла, а й продовжує розвиватися, відкриваючи нові перспективи для підприємництва. Підприємці активно використовують цифрові інструменти для створення інноваційних продуктів, що дозволяє їм зберігати конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на міжнародному рівнях. Таким чином, цифрова трансформація стала не просто засобом виживання бізнесу в умовах кризи, а й стратегічним напрямом для майбутнього економічного відновлення та розвитку країни. Проєкт «Дія.City» у цьому контексті є прикладом успішної адаптації до сучасних викликів, демонструючи, як держава може створювати умови для технологічного прориву навіть у найскладніші часи.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі / Prospects for further research in this direction. У подальших дослідженнях варто доцільно поглибити аналіз впливу правового режиму «Дія.City» на розвиток малого та середнього підприємництва в Україні, особливо з урахуванням довгострокових наслідків воєнного стану та поствоєнний період. Треба дослідити, як цифрова трансформація впливає на конкурентоспроможність резидентів «Дія.City» на міжнародних ринках, зокрема через порівняння їхньої діяльності з аналогічними проєктами в інших країнах. Окремим напрямом може стати вивчення ефективності інтеграції нових технологій, таких як штучний інтелект чи блокчейн, у діяльність резидентів цього режиму. Також перспективним є аналіз соціального ефекту від цифровізації – зокрема, як вона

сприяє підвищенню зайнятості та залученню молоді до ІТ-сектору. Окремо звернути увагу на вдосконалення механізмів підтримки бізнесу в умовах криз, щоб адаптувати «Дія.City» до мінливого економічного контексту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES

- [1] О. М. Кудирко, «Комп'ютеризація аудиту в Україні: актуальні проблеми та реальні перспективи», *Економіка та держава*, № 9, с. 34–38, 2018. [Електронний ресурс].
Доступно: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2018/7.pdf Дата звернення: Берез. 05, 2025.
- [2] Є. В. Олійник, «Аудит в Україні: становлення, проблеми та перспективи розвитку», *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*, № 1(51), с. 430–435, 2018.
[https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1\(51\).430-435](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1(51).430-435)
- [3] О. І. Дулачик, А. М. Кушнір, О. О. Мариняк, «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні», на *Міжнар. наук.-практ. конф. Розвиток соціально-економічних систем в геоekonomічному просторі: теорія, методологія, організація обліку та оподаткування*. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя, 2017, с. 81–82. [Електронний ресурс].
Доступно: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20962/2/DSESES_2017_Dulachyk_O_I-Suchasnyi_stan_problemy_81-82.pdf Дата звернення: Берез. 05, 2025.
- [4] Верховна Рада України. (2021, Лип. 14). Закон № 1667-IX «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». [Електронний ресурс].
Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#n162>
- [5] Верховна Рада України. (2021, Груд. 14). Закон № 1946-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». [Електронний ресурс].
Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text>
- [6] Реєстр Дія.City. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://city.diia.gov.ua/registry/resident> Дата звернення: Берез. 05, 2025.
- [7] І. О. Соколова, «Правовий режим: поняття, особливості, різновиди», дис. канд. наук; Національний ун-т «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Харків, 2011. [Електронний ресурс].
Доступно: <https://mydisser.com/ua/catalog/view/pravoviy-rezhim-ponyattya-osoblivosti-riznovidy.html> Дата звернення: Берез. 05, 2025.

- [8] Кабінет Міністрів України. (2021, Груд. 29). *Постанова № 1445, «Деякі питання реалізації положень Закону України "Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні"»*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-2021-%D0%BF#Text>
- [9] Офіційний сайт «Дія.City». [Електронний ресурс]. Доступно: <https://city.diia.gov.ua> Дата звернення: Берез. 05, 2025.
- [10] М. Ярова, «Що таке Дія.City – спеціальний правовий режим для ІТ-індустрії», *AIN.UA*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://special.ain.ua/diia-city-faq-ua> Дата звернення: Берез. 05, 2025.
- [11] Проєкт «Дія.City» назвав найбільших платників податків серед резидентів. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://forbes.ua/news/monobank-ocholiv-spisok-naybilshikh-platnikov-podatkov-sered-rezidentiv-diyacity-11022025-27075> Дата звернення: Берез. 05, 2025.

Матеріал надійшов до редакції 20.03.2025 р.

LEGAL REGIME OF «DIIA.CITY» AS A DRIVER OF DIGITAL DEVELOPMENT FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES

Valeriia Kurakina,

Postgraduate student of the third (doctor of philosophy)
educational level of the Department of
Public Administration and Project Management
of the Educational and Research
Institute of Management and Psychology
SIHE «University of Educational Management».
Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-9818-8384>
lerlerrra.k@gmail.com

Abstract. The article focuses on the importance of digital transformation for Ukraine's economic development, with a particular focus on the Diia.City project, which is an important mechanism for supporting small and medium-sized businesses in the current difficulties. The article analyzes in detail the economic preconditions that facilitate the expansion of the digital economy in the country. These prerequisites are based on the formation of market mechanisms that stimulate interest in digital technologies, products

and services. Such changes have a positive impact on increasing the productivity and competitiveness of various spheres of life, from the industrial sector to the daily activities of citizens, creating the basis for technological upgrades and improving the quality of life. The study reveals the diversity of Diia.City residents' activities, covering a wide range of innovative areas. These include software creation, mobile application development, and cloud solutions, as well as more specialized areas such as unmanned aerial vehicle design, cybersecurity, robotics development, and the organization of esports initiatives. These areas emphasize the significant contribution of residents to the promotion of technological progress in Ukraine, as well as to strengthening its position in the global digital environment. The special regime of Diia.City demonstrates the ability to bring together advanced companies working to solve both commercial and socially important tasks, including those related to maintaining the country's defense capability in times of war. The paper analyzes how digital transformation has become a pillar of Ukraine's economic resilience during Russia's full-scale invasion. Despite the challenges of wartime, projects such as Diia.City not only continue to operate, but also attract a significant number of residents – more than 400 companies in the first year of operation, including leading IT giants and companies developing technologies for military needs. This contributes to the formation of a single digital space that provides entrepreneurs with access to modern tools needed to adapt to crisis conditions, find new markets, and improve business processes. The article emphasizes that digital transformation is opening up new horizons for Ukrainian business, allowing small and medium-sized enterprises not only to survive in difficult circumstances but also to increase their presence in domestic and foreign markets. By integrating digital solutions into the daily activities of society and the economy, Diia.City plays a key role in supporting national development, contributing to the modernization of the business environment and strengthening the country's economic foundation.

Keywords: legal regime; Diia.City; development; digitalization; small and medium-sized businesses; IT companies; residents.

ПЕРЕКЛАД, ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ / TRANSLATED AND TRANSLITERATED

- [1] O. M. Kudyrko, «Kompiuteryzatsiia audytu v Ukraini: aktualni problemy ta realni perspektyvy», *Ekonomika ta derzhava*, № 9, s. 34–38, 2018. [Elektronnyi resurs].

Доступно: http://www.economy.in.ua/pdf/9_2018/7.pdf

Дата

звернення: Берез. 05, 2025. (in Ukrainian).

- [2] Іє. V. Oliinyk, «Audyty v Ukraini: stanovlennia, problemy ta perspektyvy rozvytku», Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya Ekonomika, № 1(51), s. 430–435, 2018. [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1\(51\).430-435](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2018.1(51).430-435) (in Ukrainian).
- [3] O. I. Dulachyk, A. M. Kushnir, O. O. Maryniak, «Suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy rozvytku audytu v Ukraini», na Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Rozvytok sotsialno-ekonomichnykh system v heoekonomichnomu prostori: teoriia, metodolohiia, orhanizatsiia obliku ta opodatkovannia. Ternopil: TNTU im. I. Puliuia, 2017, s. 81–82. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/20962/2/DSESES_2017_Dulachyk_O_I-Suchasnyi_stan_problemy_81-82.pdf Дата звернення: Берез. 05, 2025. (in Ukrainian).
- [4] Verkhovna Rada Ukrainy. (2021, Lyp. 14). Zakon № 1667-IX «Pro stymuliuvannia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#n162> (in Ukrainian).
- [5] Verkhovna Rada Ukrainy. (2021, Hrud. 14). Zakon № 1946-IX «Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy ta inshykh zakoniv Ukrainy shchodo stymuliuvannia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1946-20#Text> (in Ukrainian).
- [6] Reiestr Diia.City. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://city.diia.gov.ua/registry/resident> Дата звернення: Берез. 05, 2025. (in Ukrainian).
- [7] I. O. Sokolova, «Pravovyi rezhym: poniattia, osoblyvosti, riznovydy», dys. kand. nauk; Natsionalnyi un-t «Iurydychna akademiia Ukrainy imeni Yaroslava Mudroho». Kharkiv, 2011. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://mydisser.com/ua/catalog/view/pravoviy-rezhim-ponyattya-osoblivosti-riznovidi.html> Дата звернення: Берез. 05, 2025. (in Ukrainian).
- [8] Kabinet Ministriv Ukrainy. (2021, Hrud. 29). Postanova № 1445, «Deiaki pytannia realizatsii polozhen Zakonu Ukrainy "Pro stymuliuvannia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini"». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1445-2021-%D0%BF#Text> (in Ukrainian).

- [9] Ofitsiyni sait «Diia.City». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://city.diia.gov.ua> Data zvernennia: Berez. 05, 2025. (in Ukrainian).
- [10] M. Yarova, «Shcho take Diia.City – spetsialnyi pravovyi rezhym dlia IT-industrii», AIN.UA. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://special.ain.ua/diia-city-faq-ua> Data zvernennia: Berez. 05, 2025. (in Ukrainian).
- [11] Proiekt «Diia.City» nazvav naibilshykh platnykiv podatkov sered rezydentiv. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://forbes.ua/news/monobank-ocholiv-spisok-naybilshikh-platnikov-podatkov-sered-rezydentiv-diyacity-11022025-27075> Data zvernennia: Berez. 05, 2025.

Reviewed April 30, 2025

Published May 22, 2025

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

© Valeriia Kurakina, 2025